

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4CoZm/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513220259
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Šiffalovič
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1513220259.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Šiffalovič a členiek senátu JUDr. Eleny Kúšovej a JUDr. Tatiany Pastierikovej, v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zast.: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, proti žalovanému: T. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXXX/XX, XXX XX A., o zaplatenie 1.452,20 Eur s príslušenstvom a odmenou 4,84 Eur zo zmenky, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č.k. 1CbZm/119/2014-291 zo dňa 09.11.2021, takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava V č.k. 1CbZm/119/2014-291 zo dňa 09.11.2021 v odvolaní napadnutej časti II. a III. výroku potvrdzuje.

II. Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) prvým výrokom zmenkový platobný rozkaz č.k. 1Zm/371/2013-13 zo dňa 15.01.2014 zrušil v časti zmenkovej sumy 959,- Eur, úroku 6 % ročne zo sumy 959,- Eur od 30.05.2013 do zaplatenia a zmenkovej odmeny 2,74 Eur a v tejto časti konanie zastavil. Druhým výrokom zmenkový platobný rozkaz č.k. 1Zm/371/2013-13 zo dňa 15.01.2014 vo zvyšnej časti zrušil a tretím výrokom žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 81,14 %.

2. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ust. čl. I. § 75 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. (ďalej len „zmenkový zákon“), § 263, § 265, § 497, § 503 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“), § 145 ods. 2, § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zmenkovým platobným rozkazom č.k. 1Zm/371/2013-13, ktorý súd vydal dňa 15.01.2014, bol žalovaný zaviazaný, aby žalobcovi zaplatil zmenkovú sumu 1.452,20 Eur s úrokom 6 % ročne z nej od 30.05.2013 do zaplatenia, zmenkovú odmenu 4,84 Eur a náhradu trov konania vo výške 87,- Eur. Žalovaný podal v zákonnej lehote námietky. Súd o podaných námietkach rozhodol rozsudkom č.k. 1CbZm/119/2014-91 zo dňa 09.05.2016 tak, že zmenkový platobný rozkaz zrušil v zmenkovej sume 822,- Eur s úrokom 6 % ročne z nej od 30.05.2013 do zaplatenia a v zmenkovej odmene 3,20 Eur s tým, že v tejto časti konanie zastavil. Vo zvyšku súd ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave rozsudkom č.k. 4CoZm/20/2016-103 zo dňa 28.09.2017 napadnutý rozsudok potvrdil.

Žalovaný podal voči rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, pričom Najvyšší súd SR uznesením č.k. 4Obdo/61/2018-204 zo dňa 27.08.2019 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že sudy nižších inštancií nerešpektovali zákonnú povinnosť vyzvať žalobcu o náležitosti v zmysle § 79 ods. 3 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku. Pre posúdenie, či je žalovaný spotrebiteľom a či žalobcom uplatnený nárok vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy, nepostačuje len uvedenie jeho identifikačných údajov zo živnostenského registra. V uvedenom prípade išlo zjavne o formulárový typ zmluvy, vopred vyplnený žalobcom a rovnako zmenka bola predvyplnená žalobcom. Z obsahu spisu nevyplýva skutočnosť, že by žalovaný vstupoval do úverového vzťahu zabezpečeného zmenkou v rámci výkonu svojej podnikateľskej činnosti.

Krajský súd v Bratislave následne uznesením č.k. 4CoZm/22/2019-215 zo dňa 04.02.2021 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP súd nesprávnym procesným postupom pri aplikácii zákonných ustanovení znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Po vrátení veci odvolacím súdom súd prvej inštancie na prejednanie námietok nariadil opätovne pojednávanie. Uviedol, že medzi stranami nebolo sporné, že príčinným vzťahom zmenky je zmluva o úvere, ktorú žalobca v postavení veriteľa uzavrel so žalovaným ako dlžníkom s uvedením IČO, sídla a zápisu v živnostenskom registri. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru na výkon podnikateľskej činnosti dlžníka. Zo žiadosti o poskytnutie úveru zo dňa 21.06.2012 vyplýva, že žalovaný ju podával ako fyzická osoba - podnikateľ. Podpísaním zmluvy a žiadosti o úver potvrdil, že úver mu žalobca poskytuje na výkon jeho podnikateľskej činnosti a na tento účel ho teda od žalobcu prijal, pričom ako účel čerpania pôžičky v žiadosti o úver je uvedené: nákup kancelárskych zariadení a pomôcok k podnikaniu. Podpisom žiadosti o úver žalovaný jednoznačne deklaroval účel, na ktorý mali byť peňažné prostriedky poskytnuté. Zmluvu o úvere uzavreli dvaja podnikatelia v súvislosti s ich podnikateľskou činnosťou. Súd mal za to, že žalobca predloženou zmluvou o úvere ako žiadosťou o poskytnutie úveru preukázal, že v danom prípade nešlo o spotrebiteľský úver.

K námietke žalovaného ohľadom neprimeranosti zmluvných pokút ako aj úžerníckych úrokov súd uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca poskytol žalovanému reálne peňažné prostriedky vo výške 900,- Eur a nie vo výške 1.644,- Eur. Poukázal na ustanovenie § 263 ObZ, podľa ktorého sa mohli účastníci zmluvy odchýliť od úpravy uvedenej v § 503 ObZ a dojednať si, že sa úroky stávajú splatnými ku dňu poskytnutia peňažných prostriedkov a budú zaplatené započítaním. Napriek tomu dospel konajúci súd k záveru, že účelom tohto dojednania bolo obísť zákon. V dôsledku započítania úroku ku dňu poskytnutia úveru žalobca reálne poskytol žalovanému peňažné prostriedky len vo výške 900,- Eur. Dôvody takejto konštrukcie sú zjavné: ročný úrok 744,- Eur z úveru 1.644 Eur,- pri dobe splácania 12 mesiacov predstavuje 45,25 %, ale z úveru 900,- Eur, ktorý bol reálne vyplatený žalovanému, už takýto úrok predstavuje 82,67 % ročne pri dobe splácania 12 mesiacov, teda viacnásobne prevyšuje obvyklé úroky požadované bankami za úvery. Takýto úrok považoval súd za nedovolený, ktorý sa zvykne označovať tiež ako úžernický a sankcionovaný je neplatnosťou jeho dojednania.

Je pravdou, že právne predpisy neurčujú, do akej výšky je možné dohodnúť úroky pri zmluve o úvere. Z tejto skutočnosti však nemožno vyvodiť, že by výška úrokov závisela iba na dohode účastníkov zmluvy a nepodliehala by žiadnym obmedzeniam. Je nepochybné, že neprimerane vysoké úroky, dohodnuté pri peňažnej pôžičke, resp. úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomnými vzťahmi medzi ľuďmi. Pri dojednaní úrokov pri poskytovaní úveru koná v súlade so zásadami poctivého obchodného styku len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej.

Úver je odplatný právny úkon. Ekonomickým cieľom finančného úveru je poskytnutie peňažných prostriedkov spravidla za odplatu (úroky) na určitú dobu za účelom ich ekonomického využitia podľa predstáv dlžníka alebo na dohodnutý účel. V tomto duchu postráda akúkoľvek logiku úverovanie, podľa ktorého podstatnú časť úveru inkasuje veriteľ už v deň poskytnutia úveru. Z fakticky poskytnutého úveru

žalobca inkasuje už prvý deň viac ako polovicu sumy, ktorá je uvedená ako predmet zmluvy v úvodných ustanoveniach zmluvy o úvere.

Súd ďalej uviedol, že žalobca si bol vedomý, že výška dojednaného úveru nezodpovedá jeho reálnej hodnote, keďže sám v článku 10. úverovej zmluvy zaviedol pojem „nominálna výška úveru“, ktorá má byť základom pre výpočet zmluvných pokút. Na jednej strane žalobca znížil svoje obchodné riziko tým, že dlžníkovi reálne prenechal len časť prislúbených peňažných prostriedkov, na druhej strane zaťažil dlžníka záväzkami, ktoré sú neúmerné k reálnej výške poskytnutého úveru.

Súd poukázal na reálne poskytnutú výšku úveru a na skutočnosť, že vzhľadom na okolnosti za akých bola uzatvorená zmluva a s poukazom na ustanovenie § 265 Obchodného zákonníka, ktoré zakazuje zneužitie práva, nemôže byť poskytnutá právna ochrana takému výkonu práva, ktorý odporuje poctivému obchodnému styku. Na základe týchto skutkových tvrdení súd, s prihliadnutím na obsah zmluvy, najmä jej ustanovení o „nominálnej“ výške úveru, zmluvnej odmene a vzájomnom započítaní pohľadávok, posúdil dojednanie o zmluvnej odmene ako zneužitie práva, resp. výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, a teda nepožíva právnu ochranu.

Vyslovil názor, že nakoľko zmenková suma predstavuje okrem zmluvných pokút aj nesplatenú istinu úveru, do ktorej bola zahrnutá aj výška zmluvnej odmeny, uplatňovanie zmenkového nároku zodpovedajúceho výške takto dohodnutej odmeny nepožíva právnu ochranu. Žalobca má tak nárok na zmenkovú sumu len vo výške nesplatennej istiny úveru, ktorý bol skutočne žalovanému poskytnutý, teda bez nároku na zmluvnú odmenu (úroku).

Súd dospel k záveru, že žalovaný už uhradil celú sumu dlhu, ktorý bol zabezpečený zmenkou a žaloba tak v zostávajúcej časti nie je dôvodná.

O čiastočnom späťvzati žaloby súd rozhodol podľa § 145 ods. 2 CSP v spojení s § 175 ods. 5 O.s.p. tak, že zmenkový platobný rozkaz v späťvzatej časti zrušil a konanie v tejto časti zastavil. Súd na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby neprihliadol, nakoľko ho neodôvodnil žiadnymi vážnymi okolnosťami. Vo zvyšku súd žalobu zamietol.

O nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 CSP tak, že nakoľko pomerný úspech žalovaného predstavuje 81,14 %, žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v tomto rozsahu.

Proti tomuto rozsudku v časti proti II. a III. výroku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Uviedol, že nesúhlasí s názorom súdu, že účelom dojednania o započítaní pohľadávky na vyplatenie peňažných prostriedkov s pohľadávkou na zaplatenie zmluvnej odmeny podľa bodu 7.1 zmluvy o úvere 151396-76212 zo dňa 25.06.2012 bolo obísť zákon.

Zastával právny názor, že skutočným dôvodom započítania vzájomných pohľadávok bolo zabezpečenie efektívneho zaplatenia zmluvnej odmeny a eliminovanie podnikateľského rizika spojeného s možným neplnením záväzkov z pozície dlžníka. Takýto postup považuje za plne legitímny, zákonom dovolený a z podnikateľského hľadiska ho možno hodnotiť ako štandardný a účelný, pretože jeho zámerom je optimalizácia hospodárskeho výsledku.

V rámci svojej argumentácie súd prvej inštancie vychádzal z toho, že žalobca poskytol žalovanému reálne sumu 900,- Eur a túto sumu následne dáva do pomeru so zmluvnou odmenou (úrokom) vo výške 744,- Eur, v dôsledku čoho vyvodil záver o ročnom úroku 82,67 %. Žalobca mal za to, že takéto posúdenie veci je nesprávne a nemá oporu vo vykonaných dôkazoch.

Poukázal na to, že v zmluve o úvere č. 151396-76212 je v bode 1.1 jednoznačne definovaná výška poskytovaných peňažných prostriedkov (úveru) v sume 1.644,- Eur. Zmluvne dohodnutá výška úveru je potom relevantná aj vo vzťahu k zmluvnej odmene na účely výpočtu ročného úroku a na túto skutočnosť nemá vplyv ani ustanovenie o započítaní pohľadávok podľa bodu 7.1 zmluvy a následné vyplatenie sumy 900,- Eur na účet žalovaného. Ročný úrok potom správne predstavuje 45,25 % - vychádzajúc z pomeru úveru 1.644,- Eur a zmluvnej odmeny 744,- Eur, ktorý nie je možné považovať za neprimeranú hodnotu (dokonca ani v oblasti spotrebiteľských vzťahov, pričom v prejednávanej veci ide o obchodnoprávny vzťah).

Nesúhlasil s konštatovaním súdu, že ročný úrok v danom prípade je nedovolený a úžernický. K samotnému úkonu započítania na doplnenie uviedol, že bez ohľadu na jeho existenciu to nemá vplyv na rozsah zmluvne dohodnutých záväzkov žalovaného, pretože bol povinný platiť žalobcovi výšku úveru

(1.644,- Eur) a úrok vo forme zmluvnej odmeny (744,- Eur). Po započítaní bola povinnosť platiť dlh znížená len na výšku úveru, keďže zmluvná odmena bola započítaním zaplatená. V prípade neexistencie dohody o započítaní by teda žalovaný bol povinný platiť úver spolu úrokom vo forme zmluvnej odmeny. V každom prípade je však základná povinnosť žalovaného platiť úver, t.j. 1.644,- Eur s úrokom, t.j. 744,- Eur jednoznačná a nesporná.

Z uvedeného dôvodu považoval konštatovanie súdu v bode 22. odôvodnenia rozsudku, že výška dojedaného úveru nezodpovedá jeho reálnej hodnote, za nesprávne skutkové zistenie, a to napriek jednoznačne formulovaným ustanoveniam zmluvy, najmä o výške úveru (bod 1.1), zmluvnej odmene (bod 3.1) a započítaní (bod 7.1).

V súvislosti s formou a výškou zmluvne dohodnutého úroku za poskytnutie úveru uviedol, že špecifickým znakom obchodnoprávných záväzkových vzťahov je zmluvná voľnosť strán. Zmluvné strany si v prejednávanej veci dohodli úrok v podobe zmluvnej odmeny - t.j. fixnej sadzby za poskytnutie úveru, čo bolo obsahom slobodne prejavenej vôle oboch zmluvných strán. Rovnako sa dohodli na tom, aká bude výška dohodnutých úrokov a kedy nastáva ich splatnosť.

Žalobca mal za to, že podanou žalobou si uplatnil svoj nárok voči žalovanému v súlade s príslušnými hmotnoprávnymi ustanoveniami a zároveň vychádzal z platne uzavretej zmluvy akceptovanej žalovaným bez výhrad, a preto považoval zamietnutie žaloby (výrok II. rozsudku) za nedôvodné.

Žalobca tvrdil, že ak súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na okolnosti, za ktorých bola zmluva uzavretá, potom akcentoval tú skutočnosť, že dlžníkom zo zmluvy o úvere - žalovaným bol podnikateľ, ktorý ju uzatváral za určitým ekonomickým účelom a zámerom v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Možno teda dôvodne predpokladať, že si dostatočne zvážil výhody a riziká s tým spojené, resp. si tieto okolnosti dal posúdiť alebo mohol dať posúdiť kompetentným osobám (právnik, ekonóm, daňový poradca a pod.). Žalovaný sa po oboznámení s návrhom zmluvy o úvere a jeho posúdení rozhodol túto zmluvu dobrovoľne uzavrieť, hoci mal možnosť návrh pripomienkovať, prípadne, ho odmietnuť a zmluvu neuzavrieť. Výklad uvedeného skutkového stavu v tom zmysle, keď na jednej strane účastník zmluvy (dlžník) akceptuje zmluvu so všetkými jej ustanoveniami a na druhej strane má byť právne aprobované, keď v prejednanom prípade následne dôjde k zmene názoru na výšku úrokov, by znamenal porušenie princípu právnej istoty nielen v oblasti obchodno-záväzkových vzťahov. Takýto výklad by mal konzekvencie v podobe negatívnych zásahov do samotného práva podnikat' a uskutočňovať zárobkovú činnosť chráneného Ústavou SR, čo považuje za neprípustné. Ústavný súd SR vo svojej rozhodovacej činnosti opakovane zdôraznil, že k princípu právnej istoty patrí aj ochrana legálne nadobudnutých práv (napr. PL ÚS 12/05, I. ÚS 30/99).

Bol toho názoru, že súd nerešpektoval hmotnoprávne ustanovenia, vzťahujúce sa na posudzovanú právnu vec, a preto po právnej stránke dospel k nesprávnemu záveru o neplatnosti dojednaní o úrokoch (v prejednávanej veci predstavujúcej zmluvnú odmenu).

V tejto súvislosti poukázal aj na právny názor judikovaný v podobnej právnej veci rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 4CoZm/31/2018-115 zo dňa 11.04. 2019, bod 15. odôvodnenia.

Žalobca nesúhlasil tiež s posúdením súdu, že dojednanie o zmluvnej odmene je výkonom práva, ktoré je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku v zmysle ust. § 265 ObZ, a teda nepožíva právnu ochranu (bod 23. odôvodnenia rozsudku).

Bol toho názoru, že podľa § 265 ObZ, zásady poctivého obchodného styku možno aplikovať len na výkon práva a nie na právny úkon ako taký (v tomto prípade dojednanie o zmluvnej odmene). V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. 9CoCsp/56/2020 zo dňa 13.04.2021.

Žalobca s poukazom na vyššie prezentované tvrdenia odmietol záver súdu, že pri uplatňovaní nárokov na odmenu v podobe úrokov zneužil svoje práva na úkor dlžníka. Mal za to, že si uplatnil svoje legitímne nároky na základe platných právnych úkonov (zmluva o úvere, zmenka) a v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Záverom navrhol, aby odvolací súd rozsudok č.k. 1CbZm/119/2014-291 zo dňa 09.11.2021 v napadnutom rozsahu zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz č.k. 1Zm/371/2013-13 zo dňa 15.01.2014 ponechá vo zvyšnej časti v platnosti a súčasne prizná žalobcovi nárok na náhradu trov prv inštančného a odvolacieho konania. Alternatívne navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu prevej inštancie na nové konanie.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že odvolanie je v celom rozsahu - obsahu, vecnosti, účelovo zištné, obštrukčné a vzhľadom už k dôkaznému bremenu v súdnom spise proti nekalým, nezákonným praktikám žalobcu, neakceptovateľné. Vyslovil názor, že úverová zmluva je nezákonná, neakceptovateľná vo všetkom a so všetkým, čo s tým súvisí. Stotožnil sa s napadnutým rozsudkom a navrhol, aby ho odvolací súd potvrdil a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania od žalobcu. Odvolací súd ďalej žiadal, aby sa nad rámec napadnutého rozsudku zaoberal a svojím rozsudkom potvrdil, že sa jedná o spotrebiteľský úver s podpísanou dohodou o zrážkach zo mzdy, ktorý celý žalobcovi vyplatil, až preplatil a že celý proces - postup poskytnutia úveru zo strany žalobcu so všetkými dokladmi tomu bol nezákonný.

4. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec podľa § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol v súlade s ustanovením § 219 ods. 1, 3 a § 378 ods. 1 CSP oznámený na úradnej tabuli Krajského súdu v Bratislave. Po oboznámení sa s obsahom spisu súdu prvej inštancie, dôvodmi odvolania žalobcu a vyjadrením žalovaného k odvolaniu odvolací súd dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

5. Podľa § 75 zákona č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový (ďalej len „zmenkový zákon“), vlastná zmenka obsahuje: 1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná; 2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu; 3. údaj zročnosti; 4. údaj miesta, kde sa má platiť; 5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť; 6. dátum a miesto vystavenia zmenky; 7. podpis vystaviteľa.

6. Podľa § 48 zmenkového zákona, majiteľ môže postihom žiadať: 1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané; 2. šesť percentové úroky odo dňa zročnosti; 3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy; 4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

7. Podľa § 265 ObZ, výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

8. Konanie v predmetnej veci sa začalo podaním návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu pred 1. júlom 2016, teda za účinnosti OSP. Podľa § 471 ods. 3 CSP sa konanie zmenkovom platobnom rozkaze dokončí podľa doterajších predpisov, teda podľa § 175 OSP účinného do 30. júna 2016. Podľa judikatúry (porov. uznesenie NS SR sp. zn. 3Obdo 23/2018) však odvolacie konanie nie je konaním o zmenkovom platobnom rozkaze, preto sa naň nevzťahuje použitie Občianskeho súdneho poriadku, ale Civilného sporového poriadku.

9. Žalobca v podanom odvolaní namietal, že právne posúdenie súdu je nesprávne a nemá oporu vo vykonaných dôkazoch. Mal za to, že svoj nárok si uplatnil v súlade s príslušnými hmotnoprávnymi predpismi a zároveň vychádzal z platne uzavretej zmluvy o úvere. Nesúhlasil s názorom súdu o zneužití práv žalobcu na úrok žalovaného, pri uplatňovaní si nárokov na odmenu v podobe úrokov, ani s názorom súdu, že dojednanie o zmluvnej odmene je výkonom práva, ktoré je rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a toto dojednanie nepožíva právnu ochranu. V tejto súvislosti poukázal na zmluvnú voľnosť strán, ktorá je špecifickým znakom obchodnoprávných záväzkových vzťahov.

10. Odvolací súd mal zo spisu preukázané, že zmluvou o úvere č. 151396-76212 zo dňa 25.06.2012, sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému ako dlžníkovi na účely výkonu jeho podnikateľskej činnosti peňažné prostriedky vo výške 1.644,- Eur a dlžník sa zaviazal úver splatiť v 12 mesačných splátkach vo výške 137,- Eur. Súčasne sa dlžník v bode 4.1 zmluvy o úvere zaviazal zaplatiť žalobcovi zmluvnú odmenu 744,- Eur ktorá predstavuje úroky za poskytnutie úveru. Odmena mala byť splatná ku dňu poskytnutia úveru. V dôsledku započítania úroku ku dňu poskytnutia úveru žalobca reálne poskytol žalovanému peňažné prostriedky len vo výške 900,- Eur.

11. Odvolací súd súhlasí s konštatovaním žalobcu, že základnou povinnosťou žalovaného, je platiť úver s úrokom, ako to jednoznačne vyplýva aj z ust. § 497 ObZ, podľa ktorého zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Taktiež je pravdivé jeho tvrdenie, že v súvislosti s formou a výškou zmluvne dohodnutého úroku za poskytnutie úveru špecifickým znakom obchodnoprávných záväzkových vzťahov je zmluvná voľnosť strán. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku zaoberal uvedenými námietkami žalobcu, keď správne posúdil, že vzhľadom na ustanovenie § 263 ObZ sa mohli účastníci zmluvy odchyliť od úpravy uvedenej v § 503 ObZ a dojednať si, že sa úroky stávajú splatnými ku dňu poskytnutia peňažných prostriedkov a budú zaplatené započítaním, ale napriek tomu dospel k správne mu záveru, že účelom tohto dojednania bolo obísť zákon.

12. Odvolací súd sa zaoberal odvolacou námietkou žalobcu, že v zmluve o úvere č. 151396-76212 je v bode 1.1 jednoznačne definovaná výška poskytovaných peňažných prostriedkov (úveru) v sume 1.644,- Eur. Zmluvne dohodnutá výška úveru je potom relevantná aj vo vzťahu k zmluvnej odmene na účely výpočtu ročného úroku a na túto skutočnosť nemá vplyv ani ustanovenie o započítaní pohľadávok podľa bodu 7.1 zmluvy a následné vyplatenie sumy 900,- Eur na účet žalovaného. Ročný úrok potom správne predstavuje 45,25 % - vychádzajúc z pomeru úveru 1.644,- Eur a zmluvnej odmeny 744,- Eur - ktorý podľa názoru žalobcu nie je možné považovať za neprimeranú hodnotu (dokonca ani v oblasti spotrebiteľských vzťahov, pričom v prejednávanej veci ide o obchodnoprávny vzťah).

13. Odvolací súd poukazuje na bod 3.1 zmluvy o úvere, v ktorom bola za poskytnutie úveru dojednaná zmluvná odmena vo výške 744,- Eur, ktorú sa žalovaný zaviazal zaplatiť žalobcovi ku dňu poskytnutia úveru. Vzájomné pohľadávky zmluvných strán sa v zmysle bodu 7.1 zmluvy započítali ku dňu poskytnutia úveru a to tak, že proti pohľadávke žalovaného za poskytnutie úveru vo výške 1.644,- Eur sa započítala pohľadávka žalobcu na zmluvnú odmenu vo výške 744,- Eur. V dôsledku započítania úroku ku dňu poskytnutia úveru žalobca reálne poskytol žalovanému len prostriedky vo výške 900,- Eur. Ročný úrok 744,- Eur z úveru 1.644,- Eur pri dobe splácania 12 mesiacov predstavuje 45,25 %, ale z úveru 900,- Eur, ktorý bol reálne vyplatený žalovanému, už takýto úrok predstavuje 82,67 % ročne pri dobe splácania 12 mesiacov, teda viacnásobne prevyšuje obvyklé úroky požadované bankami za úvery. Odvolací súd v tejto súvislosti odkazuje na body 19. až 25. odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje a tiež zastáva názor, že takto dohodnutý úrok je nedovolený, úžernický a sankcionovaný je neplatnosťou jeho dojednania.

14. Odvolací súd sa zaoberal odvolacími námietkami žalobcu, že skutočným dôvodom započítania vzájomných pohľadávok bolo zabezpečenie efektívneho zaplatenia zmluvnej odmeny a eliminovanie podnikateľského rizika spojeného s možným neplnením záväzkov z pozície dlžníka a nesúhlasom s konštatovaním súdu prvej inštancie, že ročný úrok v danom prípade je nedovolený a úžernický. Odvolací súd zdôrazňuje, že úver je odplatný právny úkon. Ekonomickým cieľom finančného úveru je poskytnutie peňažných prostriedkov spravidla za odplatu (úroky) na určitú dobu za účelom ich ekonomického využitia podľa predstáv dlžníka alebo na dohodnutý účel. V nadväznosti na uvedené je zrejmé, že postráda akúkoľvek logiku úverovanie, podľa ktorého podstatnú časť úveru inkasuje veriteľ už v deň poskytnutia úveru. Z fakticky poskytnutého úveru žalobca inkasuje už prvý deň viac ako polovicu sumy, ktorá je uvedená ako predmet zmluvy v úvodných ustanoveniach zmluvy o úvere. Ak teda ide o zmluvnú odmenu, potom odmena, resp. odplata za úver v uvedenom rozsahu zjavne vybočuje z rámca akéhokoľvek úverovania, ktoré by bolo akceptovateľné z hľadiska dobrých mravov a niet dôvodu na iné, ako úžerné označenie takýchto úrokov.

15. Súd prvej inštancie s poukazom na reálne poskytnutú výšku úveru a na skutočnosť, že vzhľadom na okolnosti za akých bola uzatvorená zmluva a s poukazom na ustanovenie § 265 Obchodného zákonníka, ktoré zakazuje zneužitie práva, dospel k správne mu záveru, že nemôže byť poskytnutá právna ochrana takému výkonu práva, ktorý odporuje poctivému obchodnému styku. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s jeho právnym záverom, že s prihliadnutím na obsah zmluvy, najmä jej ustanovení o „nominálnej“ výške úveru, zmluvnej odmene a vzájomnom započítaní pohľadávok, je dojednanie o zmluvnej odmene zneužitím práva, resp. výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, a teda nepožíva právnu ochranu. Odvolací súd taktiež považuje postup žalobcu pri uplatňovaní nárokov na odmenu v podobe úrokov zneužitím svojich práv na úkor dlžníka, keďže výkon týchto jeho práv jednoznačne smeruje len k poškodeniu dlžníka s cieľom dostať ho do nepriaznivej situácie.

16. Odvolací súd záverom k argumentácii žalobcu, ktorý poukázal aj na právny názor judikovaný v podobnej právnej veci rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 4CoZm/31/2018-115 zo dňa 11.04.2019 dodáva, že ním nie je viazaný a môže k danej otázke zaujať aj iné právne stanovisko. Z ustanovení CSP vyplýva príkaz viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu v prípade zrušenia prvoinštančného rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie prejednanie len vo vzťahu k súdu prvej inštancie. Zo žiadneho ustanovenia CSP nevyplýva, že odvolací súd je viazaný názorom vysloveným v predchádzajúcom rozhodnutí, a preto po prehodnotení veci môže dospieť k inému záveru. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28Cdo/3342/2007 zo dňa 24.10.2007, podľa ktorého „Odvolací súd môže zmeniť svoj právny názor vyjádrený v predchádzajúcom zrušujúcom usnesení a potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa, čímž ten jeho dřívejší právny názor nerespektoval. Tuto možnosť odvolacieho súdu lze dovodiť i z judikatury Nejvyššího soudu, v níž se konstatuje, že odvolací soud není vázán svým dřívejším právním názorem v dané věci neboť ze žádného ustanovení občanského soudního řádu nelze dovodiť, že by odvolací soud nemohl již jednou vyslovený právní názor ve věci v pozdějším odvolacím řízení změnit (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. června 2003, sp. zn. 22Cdo 880/2003). Tento závěr sejeví logickým i z toho důvodu, že proti rozhodnutí soudu odvolacího již právní řád neposkytuje účastníkovi žádný řádný opravný prostředek. Bylo by proto v rozporu s účelem civilního soudního řízení, jestliže by odvolací soud pod „tíhou“ svého dříve vysloveného právního názoru musel ve věci rozhodnout stejně, byť by ve světle nových právně významných událostí (např. nálezu Ústavního soudu či rozhodnutí soudu Nejvyššího) byl přesvědčen o neslučitelnosti takového rozhodnutí s právním řádem.“

17. Na záver považuje odvolací súd za potrebné doplniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom konaní, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16.11.2011, sp. zn. 6Cdo 145/2011).

18. Z uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré uviedol súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti II. a III. výroku podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

19. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Keďže v odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, odvolací súd mu, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu s tým, že o výške trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť právneho zastúpenia advokátom dovolateľ nemá len v prípadoch vymedzených § 429 ods. 2 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Nesplnenie náležitostí vyžadovaných v § 428 a § 429 CSP má za následok odmietnutie dovolania (§ 447 písm. d/, e/ CSP).